

УДК 657.6:657.372.12

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,

Інженерний навчально-науковий інститут

ім. Ю. М. Потебні Запорізького національного університету, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9934-8722>

Л. А. Птіцина,

к. е. н., доцент кафедри облік, аналіз, оподаткування та аудит, Інженерний навчально-

науковий інститут ім. Ю. М. Потебні Запорізького національного університету, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-2254-1178>

І. В. Трикоз,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, Інженерний навчально-

науковий інститут ім. Ю. М. Потебні Запорізького національного університету, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-7640-7556>

DOI: 10.32702/2306-6792.2023.24.34

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ З МЕТОЮ ПРОВЕДЕННЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ТА БЮДЖЕТУВАННЯ ДЛЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАРТАПІВ ТА РОЗРАХУНОК ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇЇ ВПЛИВУ НА РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting,

Analysis, Taxation and Audit, Engineering Educational and Scientific Institute

named after YU. M. Potebny of Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhya

L. Pticyna,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting,

Analysis, Taxation and Audit, Engineering Educational and Scientific Institute

named after YU. M. Potebny of Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhya

I. Trykoz,

Master's student, Engineering Educational and Scientific Institute

named after YU. M. Potebny of Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhya

**IMPROVEMENT OF ACCOUNTING, TAXATION AND SALARY CONTROL FOR THE PURPOSE
OF BUSINESS PLANNING AND BUDGETING FOR ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT
OF STARTUPS AND CALCULATION OF THE ECONOMIC EFFICIENCY OF ITS IMPACT ON THE
RESULTS OF THE ENTERPRISE**

В умовах воєнного стану багато українців втратили своє місце роботи та власне житло, вимащені були переїхати з окупованої або території де ведуться активні бойові дії. Багато підприємств вимушені перевести власне виробництво на більш безпечну територію, інші підприємства втратили ринок збуту, контрагентів, персонал. Нажаль у підприємств значно зменшились доходи, тому вони повинні були скорочувати витрати, одні з цих елементів на яких треба було економити стала заробітна плата. працівників підприємств. За рахунок допомоги європейських країн уряду вдалось допомогти з виплатою заробітної плати та гуманітарної допомоги. Але актуальним стає питання правильності обліку та оподаткування заробітної плати, а також проведення контролю за нею.

Метою роботи є удосконалення обліку, оподаткування та контролю заробітної плати з метою проведення бізнес-планування та бюджетування для обліково-аналітичного забезпечення стартапів та розрахунків економічної ефективності її впливу на результати роботи підприємства.

Мета контроль заробітної плати є встановлення правильності обліку та оподаткування заробітної плати, своєчасності відображення їх в звітності.

Завдання контролю заробітної плати, а саме перевірка правильності документального оформлення: штатних працівників, звільнення працівників, відпустки та лікарняних.

У роботі удосконалено методику контролю заробітної плати, яка на відміну від існуючих включає в себе: анкету, загальний план, програму, робочі документи. Це надасть змогу охопити всі аспекти правильності документального оформлення штатних працівників, звільнення працівників, відпустки та лікарняних. Що поліпшить правильність ведення обліку та оподаткування заробітної плати, своєчасність відображення їх в звітності.

З метою удосконалення оподаткування обліку заробітної плати запропоновані форми Довідкових відомостей, які допоможуть здійснювати: штатних працівників, звільнення працівників, відпустки та лікарняних. Також розроблені Аналітичні відомості: бізнес-планування та бюджетування заробітної плати та розрахунку економічної ефективності впливу заробітної плати на результати роботи підприємства. Це допоможе скоротити час на оформлення документів, прискорити операції з оподаткування, відображення у фінансовій та податковій звітності, попередить можливість пропуску будь-якої інформації, оскільки можуть застосовуватися у роботі зручні шаблони документів. Також Аналітичні відомості допоможуть проводити бізнес-планування та бюджетування, нададуть можливість обліково-аналітичного забезпечення стартапів та допоможуть у підвищенні економічної ефективності підприємства та відновлення бізнесу країни.

In the conditions of martial law, many Ukrainians lost their jobs and their own housing, were forced to move from the occupied territory or the territory where active hostilities are taking place. Many enterprises are forced to transfer their own production to a safer area, other enterprises have lost their market, contractors, and personnel. Unfortunately, the incomes of the enterprises decreased significantly, so they had to cut costs, one of these elements on which it was necessary to save was the salary. employees of enterprises. Due to the help of European countries, the government managed to help with the payment of salaries and humanitarian aid. But the issue of the correctness of accounting and taxation of wages, as well as their control, is becoming urgent.

The purpose of the work is to improve accounting, taxation and wage control in order to conduct business planning and budgeting for accounting and analytical support of startups and to calculate the economic efficiency of its impact on the results of the enterprise.

The purpose of wage control is to establish the correctness of accounting and taxation of wages, the timeliness of their display in reporting.

The task of controlling wages, namely checking the correctness of documentation: full-time employees, dismissal of employees, vacation and sick leave.

The work improved the method of wage control, which, unlike the existing ones, includes: a questionnaire, a general plan, a program, working documents. This will make it possible to cover all aspects of the correctness of documentation of full-time employees, dismissal of employees, vacation and sick leave. That will improve the correctness of accounting and taxation of wages, the timeliness of their display in reporting.

In order to improve the taxation of payroll accounting, the forms of Reference information are proposed, which will help to implement: full-time employees, dismissal of employees, vacation and sick leave. Analytical information was also developed: business planning and budgeting of wages and calculation of the economic efficiency of the impact of wages on the results of the enterprise. This will help to reduce the time for processing documents, speed up taxation operations, display in financial and tax reporting, prevent the possibility of missing any information, as convenient document templates can be used in work. Also, Analytical information will help to carry out business planning and budgeting, provide an opportunity for accounting and analytical support for startups and help in increasing the economic efficiency of the enterprise and restoring the country's business.

Ключові слова: облік, оподаткування, контроль, заробітна плата, бізнес-планування, бюджетування, обліково-аналітичне забезпечення, стартап, економічна ефективність.

Key words: accounting, taxation, control, salary, business planning, budgeting, accounting and analytical support, startup, economic efficiency.

ВСТУП

В умовах воєнного стану багато українців втратили своє місце роботи та власне житло, вимащені були переїхати з окупованої або території де ведуться активні бойові дії. Багато

підприємств вимушені перевести власне виробництво на більш безпечну територію, інші підприємства втратили ринок збуту, контрагентів, персонал. Нажаль у підприємств значно зменшились доходи, тому вони повинні були

Таблиця 1. Анкета перевірки заробітної плати

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Чи ведуться на Вашому підприємстві табеля обліку робочого часу?				
2	Чи були випадки включення у відомість підставних осіб, які не працюють на Вашому підприємстві?				
3	Чи були випадки неповного нарахування та виплати авансу?				
4	Чи були випадки неправильного визначення обсягу виконаних робіт та нарахування заробітної плати за цю роботу?				
5	Чи були випадки неправильного розрахунку та утримання ПДФО?				
6	Чи були випадки неправильного розрахунку та утримання військового збору?				
7	Чи були випадки неправильного нарахування ЄСВ?				
8	Чи є на підприємстві графік відпустки?				
9	Чи були випадки відправлення персоналу у примусову відпустку за власний рахунок більше ніж на 15 днів?				
10	Чи були випадки незаконного звільнення працівників?				

Джерело: складено авторами.

скорочувати витрати, одні з цих елементів на яких треба було економити стала заробітна плата працівників підприємств. За рахунок допомоги європейських країн уряду вдалось допомогти з виплатою заробітної плати та гуманітарної допомоги. Але актуальним стає питання правильності обліку та оподаткування заробітної плати, а також проведення контролю за нею.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями обліку та контролю заробітної плати займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Гончарук Я.А., Гордієнко Н.І., Давидов Г.М., Дерій В.А., Іванова Н.А., Карпенко М.Ю., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Огійчук М.Ф., Піча Ю.В., Савченко В.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах проведення обліку та контролю заробітної плати. Проте саме питання обліку та контролю заробітної плати розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

чизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Гончарук Я.А., Гордієнко Н.І., Давидов Г.М., Дерій В.А., Іванова Н.А., Карпенко М.Ю., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Огійчук М.Ф., Піча Ю.В., Савченко В.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах проведення обліку та контролю заробітної плати. Проте саме питання обліку та контролю заробітної плати розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

Таблиця 2. Загальний план проведення контролю заробітної плати

Етапи	Процедури контролю	Докази контролю	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з нормативно-правовою базою, що регламентує порядок нарахування, сплати, ведення обліку нарахування заробітної плати	Законодавчі акти Звіти попередніх, перевірок, накази.		
	Перевірка правильності документального оформлення штатних працівників	Табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, заяви, особова картка		
	Перевірка правильності документального оформлення звільнення працівників	Табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, заяви, особова картка		
	Перевірка правильності документального оформлення відпустки	Табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, заяви		
	Перевірка правильності документального оформлення лікарняних	Табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, заяви		
Завершальний	Складання звіту за результатами перевірки	Звіт		

Джерело: складено авторами.

Таблиця 3. Програма контролю заробітної плати

№	Мета контролю	Процедури контролю	Критерії якості	Докази контролю	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у правильності документального оформлення штатних працівників	Перевірка правильності документального оформлення штатних працівників	А,Б,В,Г	Табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, заяви, особова картка	ЗП-1			
2	Впевнитись у правильності документального оформлення звільнення працівників	Перевірка правильності документального оформлення звільнення працівників	А,Б,В,Г	Табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, заяви, особова картка	ЗП-2			
3	Впевнитись у правильності документального оформлення відпустки	Перевірка правильності документального оформлення відпустки	А,Б,В,Г	Табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, заяви	ЗП-3			
4	Впевнитись у правильності документального оформлення лікарняних	Перевірка правильності документального оформлення лікарняних	А,Б,В,Г	Табель обліку робочого часу, розрахункова відомість, накази, заяви	ЗП-4			
Критерії якості перевірки: наявність - А; правдивість - Б; права та зобов'язання - В; повнота - Г; вимірювання - Д; оцінку вартості - Е; подання і розкриття - С.								

Джерело: складено авторами.

Таблиця 4. Перевірка правильності документального оформлення штатних працівників

ПІБ працівника	Наявність заяви на прийом на роботу	Наявність наказу на прийом на роботу	Правильність відображення дат прийому працівника у таблиці обліку робочого часу	Правильність розрахунку заробітної плати працівника у розрахунковій відомості	Наявність трудової книжки у відділі кадрів	Наявність особової картки працівника

Джерело: складено авторами.

Таблиця 5. Перевірка правильності документального оформлення звільнення працівників

ПІБ працівника	Наявність заяви на звільнення	Наявність наказу на звільнення	Правильність відображення дат звільнення у таблиці обліку робочого часу	Правильність розрахунку заробітної плати звільненого працівника у розрахунковій відомості	Наявність запису у особовій картці у відділі кадрів	Примітки

Джерело: складено авторами.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є удосконалення обліку, оподаткування та контролю заробітної плати з метою проведення бізнес-планування та бюджетування для обліково-аналітичного забезпечення стартапів та розрахунків економічної ефективності її впливу на результати роботи підприємства.

Мета контроль заробітної плати є встановлення правильності обліку та оподаткування заробітної плати, своєчасності відображення їх в звітності.

Завдання контролю заробітної плати, а саме перевірка правильності документального оформлення: штатних працівників, звільнення працівників, відпустки та лікарняних.

Анкету перевірки заробітної плати подано в таблиці 1.

У програмі контролю заробітної плати відображені основні процедури для вирішення встановлених завдань перевірки. Одержавши в процесі попереднього планування дані, приступають до розробки загального плану контролю заробітної плати (табл. 2).

Програму контролю заробітної плати наведено в таблиці 3.

Для вирішення поставлених завдань контролю заробітної плати пропонуємо робочі документи (табл. 4—7), які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення перевірки.

У деяких бланків підприємств немає встановленої форми, тому їх складають вручну у довільній формі. Для удосконалення обліку та оподаткування заробітної плати пропонуємо форми Довідкових відомостей з документаль-

Таблиця 6. Перевірка правильності документального оформлення відпустки

ПІБ працівника	Наявність графіку відпустки	Наявність заяви на відпустку	Наявність наказу на відпустку	Правильність відображення дат в таблиці обліку робочого часу	Правильність відображення нарахування відпустки у розрахунковій відомості	Примітки

Джерело: складено авторами.

Таблиця 7. Перевірка правильності документального оформлення лікарняних

ПІБ працівника	Наявність паперового лікарняного	Наявність електронного лікарняного	Правильність відображення дат в таблиці обліку робочого часу	Правильність відображення нарахування лікарняних у розрахунковій відомості	Наявність графіку заміни працівника, який знаходиться на лікарняному	Примітки

Джерело: складено авторами.

Таблиця 8. Довідкова відомість документального оформлення штатних працівників

ПІБ працівника	Прийняття заяви на прийом на роботу	Оформлення наказу на прийом на роботу	Відображення відповідних дат у таблиці обліку робочого часу	Відображення нарахування заробітної плати працівника у розрахунковій відомості	Прийом та збереження трудової книжки у відділі кадрів	Прийом особової картки працівника

Джерело: складено авторами.

Таблиця 9. Довідкова відомість документального оформлення звільнення працівників

ПІБ працівника	Прийняття заяви на звільнення	Оформлення наказу на звільнення	Відображення відповідних дат у таблиці обліку робочого часу	Відображення кінцевого розрахунку заробітної плати працівника у розрахунковій відомості	Відмітка у особовій картці у відділі кадрів	Примітки

Джерело: складено авторами.

Таблиця 10. Довідкова відомість документального оформлення відпустки

ПІБ працівника	Оформлення графіку відпустки	Прийняття заяви на відпустку	Оформлення наказу на відпустку	Відображення дні відпустки в таблиці обліку робочого часу	Відображення нарахування відпустки у розрахунковій відомості	Примітки

Джерело: складено авторами.

ного оформлення: штатних працівників, звільнення працівників, відпустки та лікарняних, оподаткування заробітної плати (таблиця 8—12). Запропоновані Аналітичні відомості бізнес-планування та бюджетування заробітної плати та розрахунку економічної ефективності впливу заробітної плати на результати роботи підприємства (таблиці 13—14).

ВИСНОВКИ

У роботі удосконалено методику контролю заробітної плати, яка на відміну від існуючих включає в себе: анкету, загальний план, програму, робочі документи. Це надасть змогу охопити всі аспекти правильності документального оформлення штатних працівників, звільнен-

ня працівників, відпустки та лікарняних. Що поліпшить правильність ведення обліку та оподаткування заробітної плати, своєчасність відображення їх в звітності.

З метою удосконалення оподаткування обліку заробітної плати запропоновані форми Довідкових відомостей, які допоможуть здійснювати: штатних працівників, звільнення працівників, відпустки та лікарняних. Також розроблені Аналітичні відомості: бізнес-планування та бюджетування заробітної плати та розрахунку економічної ефективності впливу заробітної плати на результати роботи підприємства. Це допоможе скоротити час на оформлення документів, прискорити операції з оподаткування, відображення у фінансовій та по-

Таблиця 11. Довідкова відомість документального оформлення лікарняних

ПІБ працівника	Прийом паперового лікарняного	Надходження електронного лікарняного	Відображення дні лікарняних в таблиці обліку робочого часу	Відображення нарахування лікарняних у розрахунковій відомості	Оформлення графіку заміни працівника, який знаходиться на лікарняному	Примітки

Джерело: складено авторами.

Таблиця 12. Довідкова відомість оподаткування заробітної плати

ПІБ	Нарахування				Утримання			До видачі	ЄСВ
	зарплати	лікарняних	відпуски	разом	ПДФО	ВЗ	разом		

Джерело: складено авторами.

Таблиця 13. Аналітична відомість бізнес-планування та бюджетування заробітної плати

ПІБ	Факт			План			Відхилення		
	Зарплата	ЄСВ	Мін ЗП	Зарплата	ЄСВ	Мін ЗП	ЗП	ЄСВ	ЗП Від Мін ЗП

Джерело: складено авторами.

Таблиця 14. Аналітична відомість розрахунку ефективності впливу заробітної плати на результати роботи підприємства

Період	Доходи		Витрати						Ефективність		
	Загальні	За рахунок продуктивності	Загальні	У т.ч. ЗП	Виробничі	У т.ч. ЗП	Адміністративні	У т.ч. ЗП	зростання доходів	зменшення витрат	У т.ч. ЗП

Джерело: складено авторами.

датковій звітності, попередить можливість пропуску будь-якої інформації, оскільки можуть застосовуватися у роботі зручні шаблони документів. Також Аналітичні відомості допоможуть проводити бізнес-планування та бюджетування, нададуть можливість обліково-аналітичного забезпечення стартапів та допоможуть у підвищенні економічної ефективності підприємства та відновлення бізнесу країни.

Література:

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескос-та Г.М. Аудит : навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 184 с.
2. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескос-та Г.М. Організація і методика аудиту : навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2015. 190 с.
3. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. Бізнес Інформ. Харків : ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. № 3. С. 254—258.
4. Меліхова Т.О., Манойло Т.В. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ. Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія "Економіка". Дніпропетровськ: 2014, Вип. 3. № 10/1. Т. 22. С. 158—164.

5. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон:Видавничий дім "Гельветика", 2018. 632 с.

6. Меліхова Т. О., Шишига М. П. Удосконалення обліку і аудиту адміністративних витрат підприємства. Економіка та держава. 2020. № 11. С. 28—34. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.11.28

7. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль / А.П. Макаренко, І.Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О. П. Зоря навч. посібник для вчн : [гриф ЗДІА]. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 280 с.

8. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2017, P. 268—275.

9. Меліхова Т.О., Феофанова І.В., Магда Г.В. Удосконалення методики внутрішнього контролю утримань із заробітної плати та нарахувань на фонд оплати праці. Економіка та держава. 2019. № 1. С. 89—94. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.1.89

10. Меліхова Т.О., Алексютіна Т.В. Розробка системи знаків виявлених помилок для удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. Економічний форум. Луцьк : АНТУ, 2013. С. 391—396.

11. Maksymenko I., Melikhova T., Zorya O., Fatiukha N., Chumak O. Fiscal audit development in the system of budget process management. *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, 2018. vol. 22, is. 6, 7 p.

12. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 602 с.

13. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності — інструмент управління та фінансової безпеки. *Часопис економічних реформ*. 2014. № 1. С. 26—32.

14. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою. *Економічний вісник університету*. 2014. Вип. 22 (1). С. 85—95.

15. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник : рек. вченою радою ЗДІА. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 260 с.

16. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання, Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 400 с.

17. Салига С.Я., Меліхова Т.О. Аудит податків суб'єктів господарювання : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2011. 224 с.

18. Меліхова Т. О., Корнева А. В. Удосконалення методичних підходів до внутрішнього контролю нарахування заробітної плати для підвищення економічної безпеки підприємства. *Агросвіт*. 2020. № 1. С. 17—23. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.1.17

19. Меліхова Т. О., Петренко А. Е. Удосконалення методики внутрішнього аудиту нарахування заробітної плати. *Агросвіт*. 2019. № 3. С. 38—47. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.3.38

20. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання, Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 400 с.

21. Меліхова Т. О., Лисяк О. В. Удосконалення документування обліку та аудиту заробітної плати в управлінні підприємством. *Агросвіт*. 2021. № 21—22. С. 43—50. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.21-22.43

22. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 516 с.

23. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II : навчальний посібник для здобувачів рівня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 368 с.

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audyt [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

4. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2014), "Problematic aspects of the registration of the TMC and the equipment when attributed to capital investments in accordance with P (C) BO and IFRS", *Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu. Seriya "Ekonomika"*, vol. 10/1, pp. 158—164.

5. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formirovanye, kontrol', efektyvnist' [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency]*, Kherson, Ukraine.

6. Melikhova, T. and Shyshyha, M. (2020), "Improving accounting and auditing of administrative costs of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 11, pp. 28—34. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.11.28

7. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. YA. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol', [State financial control]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

8. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), "Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine", *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 3, No. 5, pp. 268—275.

9. Melikhova, T., Feofanova, I. and Magda, G. (2019), "Improvement of internal control method

of deductions from wage and accruals to payroll", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 89—94. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.1.89

10. Melikhova, T.O. and Alekseytina, T.V. (2013), "Development of a system of signs of detected errors to improve the audit of payments with suppliers and contractors", *Ekonomichnyy forum*, pp. 391—396.

11. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6, 7.

12. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), *Bukhhalterskyi oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

13. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Information base for filling in simplified reporting — a tool for management and financial security", *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26—32.

14. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security", *Ekonomichnyy visnyk universytetu*, vol. 22 (1), pp. 85—95.

15. Makarenko, A.P., Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk* [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

16. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metody dokumentuvannya v obliku ta audyti* [Theory and methods of documentation in accounting and auditing], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

17. Salyha, S.YA. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkiv sub'ektiv hospodariuvannya* [Audit of Taxes of Business Entities], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.

18. Melikhova, T. and Korneva, L. (2020), "Improvement of methodological approach to internal control of payroll calculation for company economic security enhancement", *Agrosvit*, vol. 1, pp. 17—23. DOI: 10.32702/2306-6792.-2020.1.17

19. Melikhova, T. and Petrenko, A. (2019), "Improvement of the method of payroll internal audit", *Agrosvit*, vol. 3, pp. 38—47. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.3.38

20. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metody*

dokumentuvannya v obliku ta audyti [Theory and methods of documentation in accounting and auditing], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

21. Melikhova, T. and Lysiak, O. (2021), "Improving the documentation of accounting and audit of wages in enterprise management", *Agrosvit*, vol. 21—22, pp. 43—50.

22. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O., Podmeshalska, Y. V. and Chakalova, N.S. (2022), *Teoriya bukhalters'koho obliku*. [Theory of accounting: a study guide for higher education bachelor degree holders], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

23. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Kutchak Yu. M. (2023), *Finansovyy oblik II*. [Financial accounting II], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 03.11.2023 р.

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України
№ 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292